

Länsstyrelsen
Gävleborg

Dnr
511-7944-05
00-001-064

Bevarandeplan Natura 2000

Buskan

Upprättad: 2005-08-12

Namn:	Buskan
Områdeskod:	SE0630221
Områdestyp:	SCI (Art- och habitatdirektivet)
Area:	1 ha
Skyddsform:	Miljöstöd
Naturvårdsförvaltare:	
Kommun:	Nordanstig
Mittpunktskoordinat:	1534912, 6895632
Markägare:	Privat
Nyttjanderätter:	outrett
Lägesbeskrivning:	Ca 14 km nordväst om Hassela

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
1. ALLMÄNT OM NATURA 2000 OCH BEVARANDEPLANER.....	3
1.1 NATURA 2000.....	3
1.2 BEVARANDEPLANER	3
2. BEVARANDESYFTE.....	4
2.1 ÖVERGRIPANDE BEVARANDESYFTE	4
2.2 INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT ART- OCH HABITATDIREKTIVET	4
2.4 BEVARANDEMÅL	4
3. OMRÅDESBESKRIVNING	5
3.1 ALLMÄN OMRÅDESBESKRIVNING	5
3.2 BEVARANDEVÄRDEN SOM EJ ÄR UTPEKADE I EG-DIREKTIVEN	5
4. BESKRIVNING AV NATURTYPER OCH ARTER.....	5
4.1 NATURTYPER.....	5
5. HOTBILD	6
5.1 NATURTYPER.....	6
6. BEVARANDEÅTGÄRDER.....	6
6.1 OMRÅDESSKYDD	6
6.2 SKÖTSELÅTGÄRDER.....	6
7. BEVARANDESTATUS IDAG.....	7
7.1 BEVARANDESTATUS FÖR OMRÅDET	7
7.2 BEVARANDESTATUS FÖR ARTER OCH NATURTYPER	7
8. ÖVERVAKNING OCH UPPFÖLJNING	7

BILAGOR:

KARTA

1. Allmänt om Natura 2000 och bevarandeplaner

1.1 Natura 2000

Medlemsländerna inom Europeiska Unionen, EU, bygger för närvarande upp ett nätverk av värdefulla naturområden som är av särskilt intresse från naturvårdssynpunkt. Nätverket kallas Natura 2000. Syftet är att värna om vissa naturtyper, arter och deras livsmiljöer som är skyddsvärda ur ett EU-perspektiv. Vissa naturtyper och arter är prioriterade, vilket innebär att extra hänsyn ska tas till dessa.

Skapandet av Natura 2000 är en av EU:s viktigaste åtgärder för att bevara biologisk mångfald. Det är unionens bidrag till förverkligandet av intentionerna i bl.a. Bernkonventionen och konventionen om biologisk mångfald. Natura 2000 har tillkommit med stöd av EG:s art- och habitatdirektiv (Rådets Direktiv 92/43/EEG) samt fågeldirektivet (Rådets Direktiv 79/409/EEG). EG-direktiven är en form av EU-lagar som medlemsstaterna är skyldiga att införliva i det egna regelverket och tillämpa inom landet. Direktiven binder medlemsstaterna till ett visst mål, men ger de nationella myndigheterna rätt att välja hur målen ska uppnås.

Alla områden i Natura 2000-nätverket är av riksintresse enligt 4:e kapitlet Miljöbalken, vilket bland annat innebär att områdets naturvärden får stor tyngd vid prövning av eventuella exploateringsintressen. Dessutom infördes år 2001 en tillståndplikt för åtgärder/verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.

1.2 Bevarandeplaner

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vad som är syftet med bevarandet av varje enskilt Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som bedöms vara nödvändiga utifrån den hotbild som finns. I planen beskrivs även de ekologiska förutsättningar som behövs för att området skall bidra till att upprätthålla arterna och naturtyperna i "gynnsam bevarandestatus". Detta innebär lite förenklat att "ängen ska förbli äng" och att "naturskogen ska fortsätta att vara naturskog", och att arterna ska fortleva i livskraftiga bestånd. Begreppet "gynnsam bevarandestatus" är närmare definierat i habitatdirektivet liksom i Förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken (SFS 1998:1252). Bevarandeplanen har flera viktiga funktioner att fylla i den fortgående processen att sköta och förvalta Natura 2000-områden bl.a:

- Underlag för tillståndsprövningar enligt 7 kap 28a- 29 §§ miljöbalken och framtagande av miljökonsekvensbeskrivningar enligt 6 kap miljöbalken.
- Fungera som referensnivå för den framtida, med jämna mellanrum återkommande, övervakningen och uppföljningen av gynnsam bevarandestatus.
- Fungera som vägledning för vård- och förvaltningsåtgärder t.ex. skötselplaner, naturvårdsavtal mm
- Upplysa och kommunicera med olika intressenter t.ex. markägare om vad som ska bevaras och vad som krävs för att nå bevarandemålen.

2. Bevarandesyfte

2.1 Övergripande bevarandesyfte

Det övergripande bevarandesyftet med området är att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för den förtecknade naturtypen ”Slätterängar i låglandet”.

2.2 Ingående naturtyper och arter enligt Art- och habitatdirektivet

I tabellerna nedan anges de naturtyper och arter som anmälts inom området. Naturtypernas ungefärliga utbredning framgår av kartbilagan. *Arealerna och naturtyperna kan komma att justeras efter den inventering (”basinventeringen”) som genomförs nationellt under 2005-2007.*

Tabell 1. Ingående naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

Kod	Naturtyp	Anmäld areal		Verklig areal	
		Areal (ha)	Andel (%)	Areal (ha)	Andel (%)
6230	*Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat	1	100	0,2	18
6510	Slätterängar i låglandet			0,8	82

* = Prioriterad naturtyp

2.4 Bevarandemål

Bevarandemålen är mätbara mål som förtydligar hur gynnsam bevarandestatus i praktiken ska kunna upprätthållas för förtecknade naturtyper och arter. Målen kommer att preciseras efter genomförd basinventering.

6510 Slätterängar i låglandet

- Naturtypen bibehålls i minst samma areella omfattning som vid utpekandet, dvs. 1 ha.
- Minst 95 % av ytan ska vara väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut. Med ”väl hävdad” menas att vegetationshöjden vid vegetationsperiodens slut i genomsnitt är högst x cm.
- Krontäckningen av träd och buskar ska vara högst x %.
- Minst tre arter av de typiska kärlväxterna¹ (arter anges efter basinventeringen) ska förekomma i minst 70% ? av provytorna.

6230 Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat

- Naturtypen bibehålls i minst samma areella omfattning som vid utpekandet, dvs. 1 ha.
- Minst 95 % av ytan ska vara väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut. Med ”väl hävdad” menas att vegetationshöjden vid vegetationsperiodens slut i genomsnitt är högst x cm.
- Krontäckningen av träd och buskar ska vara högst x %.
- Minst tre arter av de typiska kärlväxterna
- (arter anges efter basinventeringen) ska förekomma i minst 70% ? av provytorna.

¹ De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på någon av de hotfaktorer som är aktuella för naturtypen.

3. Områdesbeskrivning

3.1 Allmän områdesbeskrivning

Buskan är en gård i skogslandskapet ungefär 14 km nordväst om Hassela. Läget är höglänt och orienterat i en sydostsluttning. Ursprungligen låg här en finnbosättning från 1700-talet och under den tiden brukades all fodermark som slåtteräng. Natura2000-området utgörs av sådana gamla hackslåttmarker vilka under senare år brukats som betesmark. Från och med 2004 kommer dock slåttern att återupptas, förutom på en mindre del som kommer att betas även fortsättningsvis.

Området sträcker sig längs med en brukningsväg och är öppet med enstaka enar, en stor björk och ett par mindre granar. Marken innehåller en stor variation av olika hävdgynnade vegetationstyper men domineras av gräshed av staggtyp och friskäng av skogsnävatyp. Den långa obrutna hävden och frånvaron av störande ingrepp har resulterat i en mycket artrik flora med flera traditionella ängsväxter.

3.2 Bevarandevärden som ej är utpekade i EG-direktiven

I området finns ett stort antal arter som indikerar långvarig hävd. Av dessa finns en upptagen i Artdatabankens rödlista över hotade arter, nämligen fältgentiana (Sårbar, VU). Andra hävdgynnade arter är kattfot, rödklint, slåtterblomma, dvärglummer, ormrot, fjälltimotej, ängsskallra, prästkrage, liten blåklocka, ögontröst, stagg, vårbrodd och ljung.

4. Beskrivning av naturtyper och arter

4.1 Naturtyper

6510 Slätterängar i låglandet

Definition:

Artrika, torra–friska, hävdpräglade ängar i Götaland samt under högsta kustlinjen i Svealand och Norrland. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av slåtterängsskötsel (och ofta även använts som betesmark på senare tid), men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter skall finnas.

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

Slätterängen vid Buskan har ett högt bevarandevärde p.g.a. den långa obrutna hävden och frånvaron av störande ingrepp vilket har resulterat i en mycket artrik ängsflora. Storleken och den stora mångformigheten vad gäller vegetationstyper bidrar också till områdets höga värde. Tidigare betades området ganska intensivt av hästar vilket eventuellt kan missgynna några av de traditionella ängsväxterna. En förutsättning för gynnsam bevarandestatus för naturtypen är att slåttern återupptas och att igenväxningsvegetation hålls nere. Marken är ogödslad (förutom gödsel från djur på bete) vilket är en förutsättning för att de för naturtypen karakteristiska arterna ska finnas kvar.

6230 Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat

Definition:

Artrika, hävdpräglade stagg-gräsmarker nedanför trädgränsen på torra–friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter skall finnas.

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

Denna del betas och fortsatt hävd i form av bete eller slåtter krävs för gynnsam bevarandestatus. I övrigt se föregående naturtyp.

5. Hotbild

Vid beskrivandet av hotbilden för ett område kan endast nu kända problem belysas. Det är viktigt att ha i åtanke att nya hot troligen kommer att identifieras i framtiden. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom områdets skötsel utan måste lösas i den politiska debatten. I övervakningsarbetet är det viktigt att i mån av resurser redovisa hur de globala problemen utvecklas på såväl objekts- som länsnivå. Tyngdpunkten för hotbilden av varje enskilt N 2000 objekt ligger främst på lokala hot från landskaps- till artnivå.

Det största hotet mot Buskan är utebliven hävd med igenväxning som följd.

5.1 Naturtyper

Hoten mot naturtyperna sammanfattas i tabell 2. Dessa hot bör ses som exempel. Andra hot mot respektive naturtyp kan finnas. Om nuvarande skyddsstatus ändras kan hotbilden förändras.

Tabell 2. Verksamheter och faktorer som utgör hot mot områdets naturtyper och arter:

Naturtyp/art	Hot
Slätterängar i låglandet 6510 *Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat 6230	<ul style="list-style-type: none"> • Utebliven eller minskad hävd. • Igenväxning. • Gödsling. • Kalkning. • Kemiska bekämpningsmedel. • Gödselpåverkan från närliggande åkrar. • Skogsodling. • Insådd av för naturtypen främmande arter. • Markexploatering och markanvändningsförändringar i angränsande områden.

6. Bevarandeåtgärder

6.1 Områdesskydd

Området ingår i riksintresse för naturvård. Buskan omfattas sedan 2004 även av EU:s miljöstöd för skötsel av betesmarker och slätterängar. Detta innebär ett åtagande på fem år att sköta marken enligt en fastställd åtgärdsplan. Därefter krävs vidare skyddsarbete för att säkerställa skötseln inför framtiden, men förhoppningen är att miljöstöd även fortsättningsvis kommer att utgå för skötsel av marken. Sydväst om det nuvarande Natura2000-området ligger ännu en mycket fin slättermark som även den skulle kunna ingå i Natura2000.

6.2 Skötselåtgärder

Skötselåtgärderna delas in i engångsåtgärder (restaurering) samt löpande skötsel.

Restaurering: Inga restaureringsåtgärder är aktuella.

Löpande Skötsel (i huvudsak tagna från åtgärdsplanen):

- Ängen ska årligen städas (fagning) och höet slås och bärgas. Slåttern ska ske under perioden mitten av juli till slutet av augusti och endast skärande eller klippande redskap får användas.
- Slåttern måste ske med lie eller minislätterbalk eftersom den inte kan nås med traktorburna redskap.
- Betesmarken ska vara avbetad varje år. Ingen förna får ansamlas år från år.
- Tillskottsutfodring får ej ske eftersom det medför en extra gödselpåverkan (det är dock tillåtet med övergångsutfodring under maximalt två veckor under vår respektive höst).
- Träd och buskar av igenväxningskaraktär ska tas bort. Borttröjt material borttransporteras från området.
- Åtgärder som kan skada markens natur- och kulturmiljövärden får inte utföras. Därför får inte marken plöjas. Dessutom gäller förbud mot spridning av kemiska bekämpningsmedel, gödsling, kalkning, konstbevattning, täkt av sten eller jord eller annan negativ påverkan.

7. Bevarandestatus idag

7.1 Bevarandestatus för området

Bevarandestatus för Natura2000-området Buskan anses som helhet vara gynnsam eftersom marken sköts på ett sådant sätt som stämmer överens med de skötselkrav som nämns ovan.

7.2 Bevarandestatus för arter och naturtyper

Tabell . Bevarandestatus hos ingående naturtyper och arter

Naturtyp/art	Bevarandestatus
6510 Slätterängar i låglandet	Gynnsam

8. Övervakning och uppföljning

Uppföljning kommer att ske inom ramen för ett nationellt uppföljningsprojekt.

KARTA

